

Un pla poc efectiu

Les mesures davant el cas d'un accident de la central de Cofrents, recollides al Pla d'Emergència Nuclear, deixen un buit ben evident. Ecologistes valencians critiquen el mateix pla en si i defineixen les conseqüències d'una fuga com imprevisibles i no controlables.

A. Robles

«**Q**uè passaria a València si es produís un accident greu en la Central Nuclear de Cofrents? ¿Hi ha prou mitjans humans, tècnics i sanitaris per fer-li front? ¿Seria suficient el Pla d'Emergència Nuclear de la província de València (PENVA)?

Interrogants com aquests se'ls han formulat milers de ciutadans cada vegada que els mitjans de comunicació dedicaven extenses informacions a donar compte d'accidents esdevinguts en altres centrals nuclears: Browns Ferry, Harrisburg, Txornòbil. Amb aquest reportatge intentem oferir algunes respostes a les situacions que es podrien esdevenir en el cas hipotètic que Cofrents patís un accident d'importància.

La quantitat total de material radioactiu present en un reactor d'energia nuclear de gran volum és, aproximadament, de deu milions de curis. Per això, el perill més gran en la indústria d'energia nuclear és que la radioactivitat escape al medi ambient. «Perquè passe una cosa així —explica **Vicent Serradell**, cap del Departament d'Energia Nuclear de la Universitat Politècnica de València— el material radioactiu ha de travessar tres barres: la que forma el combustible, l'òxid d'urani i la beina que l'envolta, el recipient d'acer que recobreix el reactor i el mur de contenció existent per tal d'aïllar les substàncies alliberades en el cas hipotètic d'un trencament de la canonada del circuit primari».

«En la meua opinió, són tantes les mesures de seguretat de què disposa una central nuclear que un accident d'aquestes característiques es deuria més a un error humà que a causes tècniques. Ara bé, suposem l'accident més greu previsible, que pot afectar una central nuclear d'aquest caire: la fusió parcial del nucli del reactor i la fuga al medi de part dels productes de fissió. Hi hauria unes quantes hores per evacuar la gent en la zona anomenada de baixa població. A partir

d'aquest moment s'haurien d'estudiar les condicions meteorològiques —direcció dels vents, pluges, etc., i l'evolució del núvol radioactiu.»

El dany que la radiació produiria en les persones depèn directament del temps que estiguen exposades i la intensitat. Cal tenir en compte que la Comissió Internacional de Protecció Radiològica estableix la dosi màxima permesa en la població a l'any en 0,5 rems (dosi equivalent d'energia absorbida) i en 5 rems per a les persones que estiguen exposades a la radioactivitat professionalment.

«La zona més propera a la Central

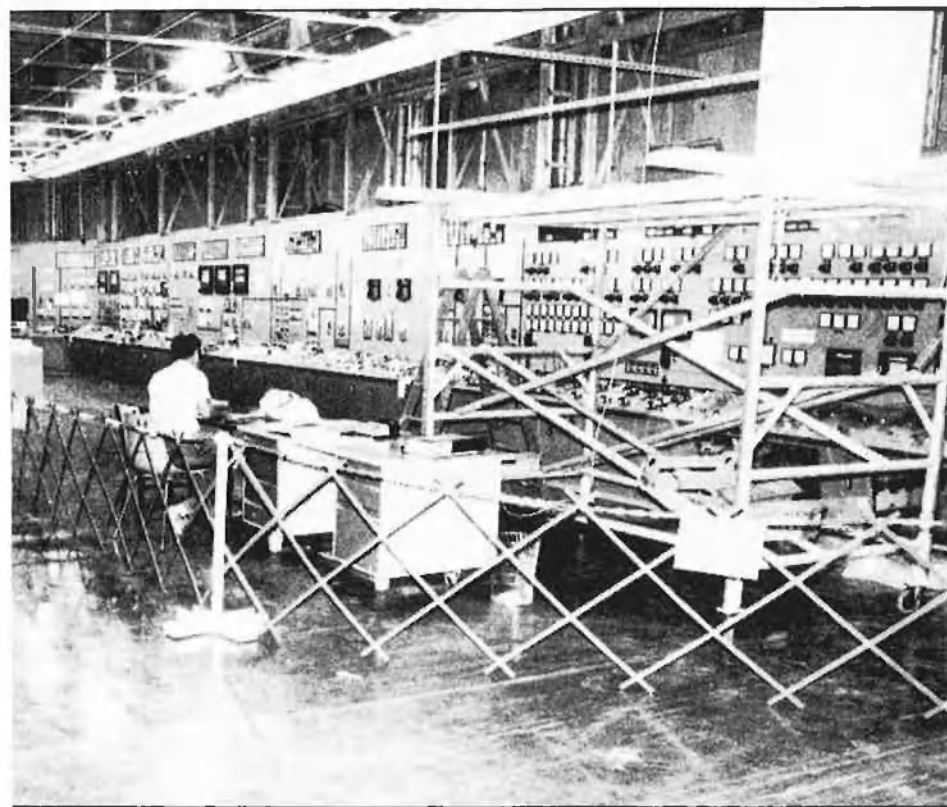

Dalt, interior de la central. Baix, simulacre d'accident a Cofrents.

Nuclear de Cofrents que resultaria afectada en casos d'accident està poc poblada i no compta amb mitjans adequats per a atendre qualsevol activitat d'importància. No hi ha refugis especials per evitar la radioactivitat. Com a mitjans d'immèdiata utilització hi ha els de la mateixa central i la xarxa de detectors de radioactivitat, amb estacions situades a les casernes de la guàrdia civil. La Creu Roja disposa de personal lleugerament especialitzat i en nombre escàs, tot i que, en cas d'emergència, podria mobilitzar-se algun personal amb una mica

de preparació per haver realitzat cursos de protecció radiològica».

Són les primeres frases, gens tranquil·litzadores per cert, que encapçalen l'esborrany del PENVA. Aquest pla, la darrera redacció del qual va ser realitzada el 1984, es posaria en marxa quan el cap de protecció civil de la «província» declarés l'estat d'emergència en la zona, i en la seua elaboració han participat representants del Consell de Seguretat Nuclear, la Direcció General d'Energia i la de la Guàrdia Civil i dels Serveis de Protecció Civil de València.

En síntesi, el PENVA divideix el terreny que envolta la central nuclear en tres àrees:

— Àrea d'Exclusió. Té el centre en l'eix del reactor i ocupa un radi de 750 metres. El comandament correspon, en qualsevol situació, al director de la central nuclear.

— Àrea de salvament: amb centre en l'eix del reactor. Ocupa un radi de 10 quilòmetres i comprèn els termes municipals de Cofrents, Xalans, Xararull, Requena i Cortes de Pallars. Hi exerceixen el comandament els caps locals del Pla d'Emergència.

— Àrea de Socors. És la situada

entre el límit de la de Salvament i un cercle de 30 quilòmetres. Aquí s'establen les mesures necessàries per prevenir el risc d'irradiació en aigua potable, aliments, terrenys i objectes de qualsevol ús. Inicialment, el comandament d'aquesta àrea pertany a un oficial de la 311 Comandància de la Guàrdia Civil.

La resta de la província administrativa queda inclosa en allò que s'anomena «àrea base», on es situarien tots els mitjans d'avitallament i personal per a la seua remissió a les àrees de Socors i Salvament.

La situació d'emergència només és declarada en el cas que es pugui preveure que la població pot ser afectada per una dosi de radiació corporal superior a 0.5 rems i és dividida en quatre fases anomenades d'Alerta (FALAERT), d'Alarma (FANOR), d'Evacuació (FAEV) i de tornada a la normalitat (FANOR).

La fase d'Alerta s'inicia quan la previsió de dosis a la població potencialment afectada és superior a 0.5 rems, sense sobrepasar el rem, o 5 rems tiroides. La població seria informada dels fets, es recomanaria el confinament pel seu compte i s'estaria preparat per evacuar aquells grups socials considerats crítics: vells, malalts i xiquets.

Si la previsió de dosis a la població fos superior a un rem corporal o a cinc tiroides, sense ultrapassar els 5 rems corporals o els 25 rems tiroides, es declararia la fase d'alarma. Ancians, malalts i xiquets serien concentrats per evacuar-los. S'iniciaria el control d'aliments i d'aigua. Si el cap provincial del Pla ho ordenàs, es procediria a la vigilància radiològica del medi ambient i el de personal. Els grups crítics serien evacuats, es repartirien aliments en conserva i aigua embotellada. Els hospitals i els centres d'irradiats entrarien en funcionament.

L'eficàcia del PENVA és criticada durament pel grup Acció Ecologista, que, a través d'un dels seus representants, explica: «El principal problema dels plans d'emergència nuclears és que pretenen enquadrar i quantificar allò que és imprevisible: el comportament d'un núvol radioactiu. Es fan plans a partir d'un índex de radioactivitat en unes determinades condicions que poden no ser les de l'accident. Per exemple, una fuga radioactiva pot desplaçar-se, segons la força de l'aire, entre set o dos-cents vuit quilòmetres en el mateix temps. No és, per tant, qüestió de si el PENVA és bo o do-

Pla Provincial d'Emergència Nuclear de la Central de Cofrents

Equip d'Ordre Públic i de Seguretat Ciutadana

1. Nuclis de població compresos en la zona d'exposició a la irradiació externa (10 km): Cofrents, Xalans, Xararull, Cortes de Pallars: 3.555 persones, el 10 per cent de les quals són xiquets, i el 18 per cent, dones amb possibilitats de quedar embarassades.

2. Nuclis de població compresos dins la zona d'«exposició per ingestió» (30 km): Teresa de Cofrents, Zarra, Aiora, Iàtova, Macastre, Dosalgües, Millars, Bicornb, Cortes de Pallars i Setaigües. Població total: 16.481 habitants.

3. Rutes d'evacuació: N 330, V-8020 i VP 3031.

4. Revisió d'instal·lacions d'estacions de classificació i descontaminació: Requena, Alora, Bunyol i Casas Ibañez, com a punts prioritaris.

5. Transports: 4.390 persones podrien disposar dels mitjans propis per eixir de la zona afectada. 2.989 es veurien obligades a utilitzar transports públics. Els restants, unes 12.000, serien evacuades a través de vehicles militars o altres.

6. Nombre d'ambulàncies existents en la zona: 2, a Requena; 5, a Aiora; 2, a Bunyol i 3 a Utiel.

7. Disponibilitat de places i llits en hospitals: 54 llits. Llits existents en centres d'hosteleria utilitzables: 782. Sense possibilitats per a atendre accidents provocats per la radiació.

NOVETATS EN LLIBRES

RITME

Llengua i Literatura BUP 2

- Vicent Pitarch
- Josep Palomero

Perfectament adaptat, també, per als cursos de COU 1986-87.

EDITORIAL TRES I QUATRE

DICCIONARI ETIMOLÒGIC I COMPLEMENTARI DE LA LLENGUA CATALANA

Joan Coromines. Volum 6é.

De la O a la QU.

CURIAL EDICIONS CATALANES

RONDALLES VALENCIANES

Enric Valor
Col·lecció Enric Valor, 6

FEDERACIÓ D'ENTITATS CULTURALS DEL PAÍS VALENCIÀ

TILL EULENSPIEGEL

Versió catalana d'Albert Jané.
Apendix per Sebastià Sorribas.
Col·lecció: Centaure, Literatura juvenil.

Till Eulenspiegel és un simpàtic personatge que viu a l'Alemanya del segle XV. Les seves aventures, molt divertides, són una invitació a la imaginació i un cant a la llibertat de l'individu.

BARCANOVA

RONDA NAVAL SOTA LA BOIRA

Pere Calders.
El Cangur, 95. 224 pàgs.

La maduresa de Pere Calders i la seva plenitud com a escriptor en una obra consumada de l'humorisme català, ara en edició de butxaca.

EDICIONS 62

DICCIONARI ESCOLAR VALENCIÀ

Explicació de cada paraula.
La seua equivalència en castellà.
Vocabulari.

EDICIONS DEL BULLENT-ARIMANY

NANORIS I EL POBLE ENCANTAT

Ricardo Alcántara.

Nanoris és un xicot prim, més aviat baix, simpàtic, que amb enginy i sort aconsegueix desfer l'encantament del seu poble. Il·lustracions de Carme Peris.

EDICIONS DE LA MAGRANA

VELL PAIS NATAL

Wang Wei

Traducció directa del xinès de M. Dolors Folch, versió poètica de Marià Manent.

EDITORIAL EMPÚRIES

DICCIONARI JURÍDIC CATALÀ

Un volum de 14 x 21, 480 pàgines.

De venda a llibreries.
«Els diccionaris de l'Enciclopèdia».

ENCICLOPÈDIA CATALANA

EL PESSIC

Mètode de Lecto-Escriptura.

Albertina Chesa, Teresa Madero,
Fina Peris i Conxa Romero.
Il·lustracions de Marieta Pijoan.

GREGAL LLIBRES

lent. Cal plantejar-se la utilització d'aquesta forma d'energia».

Ara bé, diu un dels representants del grup ecologista, «cap dels plans d'emergència que són vigents a l'Estat espanyol no replega les importants lliçons que poden extraure's de l'accident de Harrisburg i que han obligat el Consell de Regulació Nuclear a considerar com a distàncies afectades les àrees situades en 80 quilòmetres al voltant de la Central. A més, hem de tenir en compte la imprevisibilitat del núvol. Seria absurd instal·lar Centres de Descontaminació a Requena o Bunyol, que potser haurien de ser abandonats immediatament si el núvol pren aquesta direcció».

D'altres aspectes del pla, com les comunicacions, han estat posats en dubte per persones que han participat en la redacció i que, en funció del càrrec que ocupen, prefereixen no donar el seu nom: «La millor paraula possible per descriure els simulacres d'emergència que s'han fet és el caos. Personalment, estic a favor de l'energia nuclear, però també que es porte a terme un control estricte dels plans d'emergència. L'únic pla que ha funcionat fins ara ha estat el de l'evacuació de la mateixa central, i és normal que funcione ja que els que hi treballen saben què és allò que es porten entre les mans.»

Per a **Francesc Gimeno**, cap de Protecció Civil en funcions de la «provincia» de València, «tots els plans d'emergència són susceptibles de ser millorats, però en la meua opinió els simulacres fets fins ara han resultat bé».

Un dels punts més importants tractats pel PENVA és el de l'assistència sanitària. Assistència que seria efectuada en un primer moment en els centres de Descontaminació i Irradiats que s'instal·larien —encara no ho estan— a Requena, Bunyol i Casas Ibàñez. Posteriorment, el PENVA preveu dirigir els afectats a la Residència Sanitària «La Fe», de València, on es suposa que hi ha ubicat un centre d'irradiats amb millors mitjans. Aquest centre no existeix, com ha pogut comprovar EL TEMPS i, encara més, els afectats hauran de ser traslladats a Madrid per ser atesos. La construcció d'un centre com el que preveu el PENVA té un pressupost tan alt que s'ha descartat la possibilitat de la seua construcció.

Unes altres fonts sanitàries consultades asseguren: «La possibilitat que es produís un accident nuclear a Cofrents no deixa de ser inquietant». □

LLIBRERIA TRES I QUATRE
Pérez Bayer, 11. Tel. 352 91 10. 46002-València